

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Forma non debet reiterari super eandem materiam parag. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

4. retur sensus locutionis; tunc enim Sacramentum non fieret, ut si quis dicat; *Ego te baptizo in nomine Patris, Filii, &c.* Non igitur attendendum est ad mutationem literarum, sed ad significationem vocis, quæ ex mutatione literarum confurgit. Pari modo, si baptizes in aqua calida, validè baptizas, imò licet in casu necessitatis infirmi, v. g. pueri, quia non est mutatio nisi accidentalis, & sine necessitate id faciens, quia est parva mutatio, peccabis solùm venaliter, dummodo non intendas facere novum ritum in Ecclesia.

Hæc sine satis, nam cætera dicentur, cum de singulis Sacramentis.

3. Illud hic locum commodum nanciscetur; Quid dicendum, si cum errore forma Sacramenti proferatur?

Respondeo. Error hic, vel exprimitur exterius in ipsa forma, vel solùm habetur in mente.

4. Si prius, utere allata regula. Nam, si substantialiter sensum mutet, ut, si Arianus dicat, *Ego te baptizo in nomine Patris, Filii creatura, &c.* non fiet Sacramentum; si non mutet, fiet, ut, si quis dicat *Ego te te, vel te Antonium baptizo, &c.* putans esse necessariam illam repetitionem; vel illud nomen: nam error hic est valde extrinsecus significationi verborum, & illud, quod tu addis, non distrahit verum sensum, &c.

5. Si posterius, hoc est, si error habeatur solùm in mente, ut, si idem Arianus v. g. reinens in mente filium esse creaturam, dicat *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti*, vel Calvinista si consecret per veram formam, *Hoc est Corpus meum*: intendat tamen mente, *hoc est corporis mei figura*: distinctione opus habemus.

6. Nam, si is per suum errorem sic profertur, intendat nihilominus facere, quod Christus instituit, vel Ecclesia Catholica facit, validè Sacramentum conficiet, quia per hanc intentionem faciendi, quod instituit Christus, & usurpat Ecclesia, corrigitur error. At si proferat cum expressa intentione, quamvis interius solùm mente retenta, ut velit consecrere Sacramentum secundum erroneum suum conceptum, nihil efficiet, quia non ponit veram formam Sacramenti, quæ non est nisi illa, quæ significat, quod intendit Ecclesia significare.

7. Anno superiore accessit ad sacros In-

quisitores quidam ex Hæreticis Transalpinis, reconciliationem exposcens cum Ecclesia Catholica, dubitatumque fuit, an esset rebaptizandus, quando quidem ipse narrabat, se audivisse his verbis Baptismum conferri solere ab illis Ministris, *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, secundum auctoritatem, quam mihi concessit Calvinus.*

8. Dixerunt rectè Theologi de hoc confulti. Si hi Ministri intendunt facere quod Christus instituit, vel quod idem est, quod facit Ecclesia, sic baptizatos non esse rebaptizandos, esse autem omnino, si intendant secundum illorum verborum significationem, & non aliter baptizare. Sic, inquam, propter rationem à nobis modo allatam, dixere. Quoniam verò in casu proposito, qualis fuerit intentio illius Ministri, qui hunc baptizavit, nescimus, imò ab inimicis Ecclesie nihil aliud expectamus, quam ritum ab Ecclesia diversum, ideo omnino iudicatum fuit, illum hominem esse sub conditione rebaptizandum.

§. III.

Forma non debet reiterari super eandem materiam.

1. **C**onsecrasti hostiam, ritè baptizasti, &c. non potes sub pœna peccati mortalis (quia fieret injuria Sacramento) iterum proferre formam. At si dubius sis, an bene, & ritè quoad substantiam protuleris, ajo, te posse, ac debere repetere sub conditione, si non leve sit dubium. At si dubium sit circa accidentalialia, non erit repetenda, juxta superius dicta in simili.

Quid, si sit dubium leve circa substantiam, atque aded sit merus serupulus animi pusillanimis? peccabitur mortaliter ab eo, qui, ut amoveat à se serupulum illum, repetit formam sub conditione supra eandem materiam?

3. Respondeo. Non audeo hunc condemnare de mortali, sed solùm de veniali, quia non irrogat gravem Deo, vel Sacramento injuriam, dum se movet tam bono fine non offendendi ipsum eundem Deum, licet, quia in a *Lean.* hoc se gerit imprudenter, non effugiat cul- *Tr. 1. de* pam certè leyem imprudentiæ. Ita Villalo- *Sacr. d. 5.* *qu. 13.*

4. Di-

4. Dices. Ergo idem fieri posset, si quis laborans solo scrupulo de suo baptismo, de sua Confirmatione, de suo Ordine, vellet hæc Sacramenta, quæ reiterare non possunt, iterum recipere sub conditione, ut se ab illa animi sui pusillitate liberaret.

Respondeo. Idem fieri posse propter patetatem rationis dictus Leander ibidem concedit. Sed dictum hoc, vel rejiciendum, vel temperandum eo modo est, quo distinctius dicam infra.

CAPUT II.

De Ministro Sacramentorum.

Duo hic explicari universaliter de Ministro debent, nimirum ejus Intentio, ejusdemque Probitas. Habe de singularis.

§. I.

De Ministri legitima intentione conficiendi Sacramentum.

Distincte alias *b* de ejusmodi intentione disputavi, ac resolvi sufficere intentionem Actuale, vel Virtuale, non vero Habitualement, vel Interpretativam. Ea omnino recole; nunc enim satis fit hæc brevis regula.

2. Ad conficiendum Sacramentum, vel Primò satis est, si actu habeas voluntatem illud conficiendi: quã habes, quando advertens Sacramentum, quod vis conficere, ilius formam supra debitam materiam profers, Vel Secundò satis est, si ex dicta jam habita voluntate Sacramentum conficiendi, nihil amplius cogitans, media sumis ad Sacramentum conficiendum, v. g. motus ex voluntate baptizandi Petrum, quam hoc mane habuisti, hodie, illa nequaquam revocata, domo exis, ad Ecclesiam adis, superpellicium induis, ad fontem accedis, puerumque abluis, ac formam Baptismi profers, etiam si dum hæc omnia facis, ad alia quæcumque attendas, v. g. ad venationem, ad lites, ad amicos invadendos, &c. Illam priorem vocamus actualem intentionem, hanc posteriorem virtuales, cæteras omnes vocamus habituales, vel interpretativas, atque adeo insufficientes. Vide mox *cap. 3. §. 1. à num. 6.*

3. Quæres. In hac virtuali intentione peccatne quis voluntariè alia cogitans, seu se voluntariè distrahens, & dum Sacramentum conficit, ad ipsum, vel ad Deum non attendit?

Respondeo. Hæc quæstio est similis illi, An qui orationem effundit Deo voluntariè distractus, peccet. Similis, inquam, nam non est eadem, quia oratio est collocutio cum Deo, effectio autem Sacramenti (præter Sacramentum Extremæ-Uncionis, quæ fit per modum orationis) non est collocutio cum Deo, sed actio, qua producit gratia, &c.

4. Profecto in neminem incidi, qui id de Sacramentis explicaret: & ego in dicto Opusculo solum quæsi de Sacerdote, qui *c In Opusculo* confecerat cum dicta distractione, ac dixi, *cu. de Sa-* voluntariè tunc distrahi esse mortale propter *erif. Missæ*, gravem irreverentiam, quæ Deo fit, dum in *lib. 2. ca. 3.* Sacrificio, opere manuum præstantissimo, *nu. 9.* aliò animum intendit sacrificans.

At, quid dicendum in aliis Sacramentis, in quibus, cum ea non sint sacrificia, dicta ratio non militat?

5. Mihi videtur peccati quidem venialiter, quia aliqua tandem hæc irreverentia est: at non audeo Ministrum sic voluntariè distractum, & ut suppono, secutum quòd nihil grave ex debitis ad Sacramenti perfectionem omittat, non audeo, inquam, de peccato mortali condemnare, quia non apprehendo gravem in hac distractione irreverentiam. Instrumentum Dei est Minister, at instrumento sufficit, nihil omittere ex iis, quæ ministranda sunt; cæterum si in actuali attentione deficiat, non apparet notabilis defectus. Confirmatur, quia in sententia jam ætate nostra valde probabili, si in oratione, etiam ex obligatione facienda, admittatur voluntaria distractio, non est mortale, ut late probant *Delugo d. & Co. d. Deluge* *ninch. e* Ergo nec mortale erit, si similis *de Sacra-* distractio admittatur in forma Extremæ-un- *Euch. d.* ctionis, quæ deprecatoria tota est, ergo nec *22. sec. 2.* si admittatur in aliis Sacramentis, quæ per *à nu. 25.* inde sunt Sacramenta, sicuti est Extremæ- *c Coninch.* Unctio; præter Consecrationem tamen *Eudo-Sacr. 71.* charistia, de qua, propter peculiarem ratio- *qu. 83. ar.* nem sacrificii, aliud esse dicendum, judicavi *6. dub. u-* loco citato numero præcedenti. Hæc dubi- *nic. à* *num. 289.* tandi gratia sint dicta.

A § 6. Semper